

**Conciones siue Conceptvs Theologici Ac Prædicabiles R.
D. Petro Bessæi SS Theol. Doct. Reg. Galliar. Oratoris**

De Sanctorum Festiuitatibus Anni totius, & aliis solemnitatibus - Opvs
Novvum, Figvris, Allegoriis, Similibvs Ex Sacris profanisq[ue] Scriptoribus
plenißimum, cum occurentium fidei controuersiam tractatione .... Editio
Qvinta. Nvnc Demvm Integre Svppletæ, Concionibvs Per Octauam Vener.
Sacramenti ...

Besse, Pierre de

Coloniae Agrippinae, 1629

Pars III. De vsu vnius in Emaus.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56262](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56262)

In quibus in-
stituta sunt
substantia-
ria, & acci-
dentia: id
necessarium
non hoc.

Vin. Ba-
ptismali.

In Eucharis-
tia simili-
ter.

In hoc species
vtraque non
est in praece-
pto.

Heretici cer-
tione secum,
& sub iudice
ritia eius sanguinem,
non habebitis vitam in vo-
luntate adhuc.

II. Quare nemo non videt, ea inter sese discernenda esse, idque bifariam: quæ in Sacramenti institutione vsu venisse accepimus. Vt alia statuat pertinere ad substantiam seu essentiam rei institutæ: ad circumstantiam, seu accidens alia. Vnde sic ratio cinandum est: Quæcunque ad cuiusq; Dominicæ Institutionis substantiam pertinent: eadem vsurpanti institutum ipsum sunt obseruata necessaria: non quæ quamlibet attinent circumstantiam. 2. Sicut baptizatur vatur necesse est materia aquæ naturalis, & verborum forma: in his substantia baptismi consistit. Quod ad circumstantiam, & materiam quidem, necesse non est, vt aqua sit Jordanis, eo quod in hoc sit baptizatus Dominus: nec interest pluuialis, fluuiialis, fontana sit an stagnans: vna, an trina immersio; forma autem idioma latinum sit, an aliud.

Ergo simile in Eucharistiæ instituto, quæ substantiæ sunt: non quæ circumstantiæ: necessaria sunt obseruata. Iam vero in Eucharistia ipse Christus totus, vere, realiter ac substantialiter præfens sub symbolo, est ipsa substantia: At vnum sit, aut geminatum symbolum: id circumstantia est vtrumque: modo ad alterum. Ac proinde ea neque necessaria est absolute ad substantialem integritatem Sacramenti. Ratio est duplex. Prior. Quia vtraque non est præcepta à Domino, licet instituta. Posterior, Quia vnam licite vsurpari euidenter conuincimus.

Non est præcepta 1. Quia ipsa institutio non est præceptum: vt liquet. 2. Nec in institutione sunt addita verba, quæ vtramque præcipiant. 3. Nec alibi vsquam præceptum reperire queunt aduersarij. Ergo.

Aduersarij autem sunt Hussitæ: Lutherani: Calvinistæ.

Hussitæ quærunt præceptum, Ioan. 6. *Ni-
tione secum, si manducaueritis carnem filij hominis, & bibe-
& sub iudice ritia eius sanguinem, non habebitis vitam in vo-
luntate adhuc.* At pernegant Lutherani toto eo capite vel apicem loqui de Eucharistia. Ergo quærunt præceptum in eo Luc. 22. *Hoc facite.* At repugnat ijs. Calvinus cum Gallicanis Calvinistis, pertendens: solis id Laicis dictum. Ergo is quærit mandatum in istis, Matt. 26.

Bibite ex eo omnes. At hoc ad solos pertinuisse Apostolos, declarat Marcus dicens: *Et biberunt ex eo omnes.* Hæc pluribus infra Parte IX. Quare seipsi mutuo destruant: & nos confirmant.

Nam, si Ioan. 6. agitur de Eucharistia (vt Orthodoxi vere docent Orthodoxi, & assentiuntur Calvinistæ Gallicani, cum Hussitis: Ergo ex dictis Christi licet vna species: prodestque tantum, quantum vtraque: Nam si quis manducauerit ex hoc pane, vivet in æternum. Si non agitur: ergo temerarij sunt omnes Hussitæ quidem, altruendo hoc dogma inde, vbi nulla de eo mentio: Lutherani item & Calviniani: idem dogma tamen amplexando.

Orthodoxi
veritatem
docent: 1. ex
dictis Do-
minis.

PARS III.

De vsu vnius speciei in Emaus.

I. Ictis ergo Christi, Ioan. 6. de vna specie consonum est factum eiuudem, Luc. 24. Nam discipulos in Emaus communicaui sub vna. Vt Philip. Melancton in Confess. Aug. pluresque alij confitentur. Et constat i. consensu SS. Patrum Aug. l. 3. de consensu Euangel. 25. & Jer. 14. 6. de Temp. Et Epist. 59. qu. 8. Auctor operis imperf. hom. 17. Id docetur in Matth. 1 heoph in c. 24. Luc. 24. Hier. in e. 1. Patrum pitaph. Paulæ vbi sic: *In fract. one panis cognitus Dominus Cleopha. domum in Ecclesiam deducavit.*

2. Ex facto
Christi in
Emaus.

2. Constat ex textu Luc. 24. *Et factum est, quid? Magnum & nouum. Accipit panem, & benedixit ac fregit, & porrigebat illis.* Verbis iisdem idem factum describitur Matth. 26. *Accipit panem, benedixit, fregit, & deditque discipulis suis.* Atqui hæc intelliguntur de Eucharistia: cur non & illa? Bis igitur eam instituit Dominus. Semel pridie quam pateretur, sub vtraque datam Apostolis Sacerdotibus: iterum die Resurrectionis, sub vna datam laicis discipulis in Emaus.

2. Tertius.

3. Constat ex effectu. Nam aperti sunt oculi eorum, & cognouerunt eum. Vnde ex sumptione panis Eucharistici. Sic August. li. 3. de Conf. Euang. *Accipimus hoc impedimentum in oculis eorum à Satana factum fuisse. Sed*

3. Effectus.

SS. 3. tamen

tamen à Christo est facta permisso & seq. ad Sacramentum panis: ut unitate corporis eius participata, remoueri intelligatur impedimentum inimici, ut Christus possit agnosci. Theophyl. Oculi eorum, qui bene idem panem assumunt, aperientur, ut agnoscant illum. Magnam enim & indicibilem vim habet caro Domini.

2. Patrum defenditur consensus.

II. Dicent. Factum in Emaus quidam S. Patres negant fuisse Eucharisticum. Esto, inquam, negent. 1. Non tamen iidem idcirco negant Communionem sub vna. 2. Nec id interpretantes de vna istos arguunt hi de hoc, quod senserint Communionem sub vna licere. 3. Vere inde liquet, dictos S. Patres credidisse, Communionem sub vna iure diuino prohibitam non esse, siue Christus dederit eam in Emaus sub vna, siue non. Probenigitur hæretici, Patres istos errasse. Interim omnis illis ætas, & Ecclesia consentit, confesitque.

1. Textus.

Dicunt porro: Marc. 6. Similia referuntur in multiplicatione quinque panum. Nam accepit, intuens in caelum, benedixit & fregit panes, & dedit discipulis suis, ut ponerent ante eos: Ad hæc non intelligenda sunt de actione Eucharistica: ergo nec illa in Emaus. Sequela negatur: Quia i. nullus vnquam SS. Patrum id factum, Mar. 6. interpretatus est, ut Eucharisticum: sed ut merum miraculum. At in cæna edixit: Hoc est corpus meum.

3. Effectus.

In Emaus, effectus ipse, & Patres declarât esse Sacramentum, non miraculum. Quod autem hæretici comminiscuntur, vsum Dominum singulari modo frangendi panem, ac si cultro sectus esset, fabulæ sunt & logi. Alij confitentur fuisse Sacramentum: sed synecdochicis, sub vna specie intelligi & alteram. Sed quo probant? dicunt: & hoc tantum.

4. Sacrificatio sub vna tantum.

Obijciunt: Si in Emaus dedit vnam Dominus, ergo & vnam solam consecrauit: sed hoc apud Romanos est factu nefas. Respondet. Ex natura rei potest vna consecrari sine altera. Idque in Emaus factum. At ex Iure Ecclesiastico non licet.

PARS IV.

De vsu vnius speciei Apostolico.

Apostoli quoque dictum, factumq; Dominum sunt imitati. 1. Actor. 2. Eran perseverantes in doctrina Apostolorum, & Communionis fractionis panis, & orationis. Hic agi de Hoc liquet Eucharistia fatentur hæretici. Luth. serm. de 1. Testimo. Euch. Kemn. p. 2. Exam. Calu. 4. Inst. ca. 17. §. no. 35. & alij: Liqueat

1. Quia fractio panis coniungitur cum doctrina & oratione, tanquam res sacra cum rebus sacris. 2. Syriace legitur: Et communiabant in precibus, & fractione Eucharistia. Ut fatetur Beza, & Plessæus. 3. Sermo est ibidem de primum cõuersis ex Petri concione Neophytis. Vnde mos: istis statim à Baptismo dari. 5. Synaxim. 4. Parua laus primitiuo Christianorũ zelo fuisset perseverare in cibo corporali.

2. Actor. 20. Vna Sabbati eum conuenisse. 2. Item alius ad frangendum panem, &c. Ethic agi de tero. Eucharistia fatetur Calvinus, Beza Kemnitius p. 2. Exam. 2. & alij. Et liquet. Quia illa prima Sabbati erat Dominica, ait Iust. Apol. 2. & Aug. epist. 86. qua fideles communicabāt. Atqui nulla ibi mentio calicis. Ergo sub vna est communicatum.

Istud: Per Synecdochen subaudire calicem: Synecdochici Figmentum est. 1. Pari enim modo affirmes Dominũ in deserto vini etiam cados aliquot multiplicasse cum pane. 2. Dein cum Lucas ter solius panis in vsu Eucharistiæ meminerit. incredibile fit in re tanta ipsi synecdochicis loqui libuisse.

3. Demum Iudæi, ut recens conuersi, in multis seruabant legem Mosaicam. Patet Actor. 21. Vides frater, quot millia sunt in Iudæis, qui crediderunt: & omnes annulatores sunt Legis. At ex lege abstinebant in sacrificijs à sanguine & vino.

4. Adde: quod ex ijs multi essent Nazaræi, qui ex voto nunquam bibebant vinum. Act. 18. & 21. Et tamen erant perseverantes in fractione panis: ergo solius.

5. Quod autem in Corinthiorum communicatione Paulus vtriusque speciei meminuit,

Corinthij amantem calicem cur?